

geven
wordt.

"Mevrouw! het is kennelijk genoeg, dat door de gantsche Christenheid altoos ten hoogsten vermaard is geweest, en als noch is, de groote getrouwheid van de Nederlanders jegens hunne Heeren en natuurlijke Prinsen, waar in de Adel ten allen tijde den voorrang hadt, als die nooit goed of bloed gespaard heeft, om hunne grootheid voortestaan en te vermeerderen; waar in wij, de ootmoedigste onderzaaten van zijne Majesteit, gewillig zijn altijd meer en meer te volharden, zoo dat wij ons dag en nacht gereed houden, om Dezelve met onze lichaamen en goederen op 't ootmoedigste te dienen: en ziende, in welken staat de zaken tegenwoordig staan, hebben wij liever een weinig ondanks ons op den hals willen halen, dan voor uwe Hoogheid zulke dingen verzwijgen, die naderhand tot ondiens van zijne Majesteit zouden kunnen strekken, en den vrede en ruste van deze landen te gelijk verstoren;

ho-

gen lett. A, waar mede men vergelijke VAN WESEMBEECK bl. 78—81, die het, al voor dat het overgegeven werdt, in handen kreeg, en WINSEMIUS Chronijk van Vriesland XVI boek, bl. 529—531, die bericht, dat het Smeek-schrift hem overhandigd was door den Edeelen Andries van Hiddama tot Wier.

hopende, dat de uitkomst met den tijd toonen zal, dat onder alle dienften, welke wij zijner Majesteit ooit zouden mogen gedaan hebben of noch in 't vervolg doen, deze voor den aanmerkelykften en tydligften moet gerekend worden. Waarom wij ons op 't fterkfte verzekerd houden, dat uwe Hoogheid dien in den besten zin zal opnemen. Hoewel wij dan, Mevrouw, geenzins twifelen, of 't gene zijne Majesteit voor dezen bepaald, en nu op nieuw bevolen heeft, nopens de Inquifitie en de fcherpe onderhoudinge der plakaaten op 't ftuk van den Godsdienst, hadt zijn grond en een rechtmatigen titel, en dat om de hand te houden aan 't gene Keizer Karel met een goeden toelag vastgefteld hadt: nochtans gemerkt het verfchil van tijden ook onderfcheiden hulpmiddelen vordert, en dat, federt eenige jaaren herwaards, de voorfchreven plakaaten, fchoon zij noch al niet met alle ftrengheid uitgevoerd zijn, geduurig gelegenheid gegeven hebben tot veele bezwaarniffen en onheilen, zeker het laafte befluit van zijne Majesteit, waar bij dezelve niet alleen verbiedt, de gezeide plakaaten eenigzins te matigen, maar ook uitdrukkelijk belast, de In-

quifitie te onderhouden, en de plakaaten ten strengften naar te komen. Dit doet ons rechtmatig vreezen, dat daar door niet alleen de onheilen zullen vermeerderd worden, maar dat daar uit ook, eindelijk, een oloop en algemeene beroerte volgen kon, strekkende tot eene ellendige verwoesting van 't gantsche land, volgens de duidelijke blijken van 's volks ongesteldheid, welke zich reeds, aan alle kanten, oogfchijnlijk, vertoonen. Wij hadden dan tot nu toe gehoopt, bescurende de duidelijkheid en grootheid van 't gevaar, welk ons dreigt, dat door de Heeren of 's Lands Staaten, bij tijds, daar over vertoogen aan uwe Hoogheid zouden gedaan zijn, om daar tegen te voorzien, tot wegneming van de oorzaak en den oorsprong van 't kwaad. Dan nademaal wij zien, dat zij zich niet opgedaan hebben, om eenige reden, ons onbekend, en dat het kwaad, ondertusfchen, van dag tot dag, grooter wordt, zoo dat het gevaar van oproer en algemeenen afval voor de deur is; hebben wij ons verplicht geacht, volgens den eed van getrouwheid en hulde, als mede uit hoofde van onze toegenegenheid, welke wij tot den Koning en het Vaderland heb-

hebben, niet langer te vertoeven, maar liever de eersten te zijn om ons te kwijten naar behooren, en dat zoo veel te vrijmoediger, om dat wij alle reden hebben te hopen, dat zijne Majesteit onze waarfchouwinge ten beste nemen zal, ziende dat de zaak ons meer, dan anderen, aangaat, als die meer bloot gesteld zijn voor de ongemakken en rampen, welke gemeenlijk uit voortgelijke voorvallen ontspruiten, hebben de wij onze goederen en huizen, voor 't grootste deel, ten platten lande liggen, en dus tot een' roof voor elk opengesteld. Wij merken daar bij ook op, dat, wanneer de voorschreven plakaaten gestreng gevolgd worden, gelijk zijne Majesteit dit uitdrukkelijk beveelt, niemand onder ons in 't algemeen is, zelfs niemand in dit gantsche land, van welken staat en rang hij zij, of hij zal bevonden worden, lijf en goed verbeurd te hebben; en onderworpen te zijn aan de valsche beschuldiging van den eersten vijand, die, om deel aan de verbeurdverklaarde goederen te hebben, hem zal willen betichten, onder 't dekfel van de plakaaten; wanneer hem geen andere toevlucht zou overig blijven, behalven de oog-

luiking van den richter, in wiens genade
 alleen zijn bloed en goed staan zullen. Uit
 dien hoofde hebben wij te meer reden om
 uwe Hoogheid allerootmoedigst te bidden,
 gelijk wij thans doen door dit smeekfchrift,
 daar in te willen voorzien, en, wegens 't
 gewicht der zaak, zoo spoedig mogelijk,
 iemand naar den Koning aftevaardigen, die
 bekwaam is, om denzelven hier van te ver-
 wittigen en in onzen naam ootmoedigst te
 smeeken, dat het hem gelieve hier in te
 voorzien, zoo voor het tegenwoordige, als
 voor het toekomende; en, naardien dit nooit
 plaats zal kunnen hebben, zoo lang de voor-
 schreven plakzaaten in volle kracht blijven,
 gemerkt daar van de bron en oorsprong van
 alle onheilen afhangt, dat het hem behage
 te verstaan tot de vernietiging derzelve,
 welke niet alleen noodig bevonden zal wor-
 den om den geheelen ondergang en bederf
 van deze landen aftekeeren, maar ook wel
 overeenkomstig met recht en gerechtigheid.
 En op dat de Koning niet vermoede, dat
 wij, die niet anders voor hebben dan hem
 allen dienst en gehoorzaamheid te bewijzen,
 hem zonden willen in den toom houden, of
 de wet stellen naar ons believe; gelijk wij
 niet

niet twifelen, of onze vijanden zullen het dus ten onzen nadeele willen duiden: zoo smeeken wij zijne Majesteit ook op het onderdanigfte, dat het haar gelieve andere plakaaten te maken, bij raade en bewilliging der bij één vergaderde algemeene Staaten, om te voorzien in 't gene voorschreven is, door andere middelen, welke bekwaamer en minder gevaarlijk zijn. Wij smeeken, daarenboven, dat uwe Hoogheid, terwijl de Koning ons billijk verzoekschrift in overweging neemt, en daar op naar zijn rechtmatig welbehagen besluiten zal, bij voorraad in de gemelde gevaaren voorzien wil door eene algemeene opschorting, zoo van de Inquisitie, als van alle uitvoeringe der voorschreven plakaaten, tot dat zijne Majesteit anders zal bevolen hebben. Onder uitdrukkelijke betuiging, dat wij, zoo veel ons aangaan mocht, ons gekweten hebben van onzen plicht door dit tegenwoordig verhoog, zoo dat wij ons van nu voortaan voor God en menschen verontschuldigd houden, verklarende, dat, in gevalle eenig ongemak, wanorde, beroerte, oploop of bloedstorting naderhand mocht ontstaan, uit het verwaarloozen van een tijdig hulpmiddel, wij niet kun-

kunnen beschuldigd worden, het dreigend kwaad verzwegen te hebben. Wij nemen, derhalven, God, den Koning, uwe Hoogheid en haaren Raad, mitsgaders ons geweten, tot getuigen, dat wij hier in gedaan hebben, 't gene goede en oprechte dienaars en getrouwe onderzaaten van den Koning past, zonder in 't minste onzen plicht te buiten gegaan te zijn; waarom wij des te vuriger bidden, dat uwe Hoogheid 'er op gelieve te letten, eer 'er meer onheil van kome, en gij zult wel doen".

§. III. Gelijk de Edelen, naar waarheid, getuigden, dat de Nederlanders, en in 't bijzonder die van den adel, altijd den roem van getrouwheid jegens hunne gerechtige geboren Landsheeren en Prinzen weggedragen hadden, 't welk de uitheemsche schrijvers meermaals bevestigten (h); zoo bleek dit, nu vooral, door dit vertoog en smeek-schrift. Hadt het Spaansche Hof hier op meer acht geslagen, de rust in de Nederlanden hadt kunnen hersteld worden, en meerder op-
roer

Aanmerkingen op 't verzoekschrift.

(h) BIZARUS *de mot. Belg. pag. 185.* Verg. den Hoogleeraar P. BURMAN, *Præfat. pars. I Annales Belgic. pag. LXIII, LXIV.*